

Gedragsprotocol

Jenaplanschool De Zuiderkroon

Gedragsprotocol

Waarom een gedragsprotocol?

Als iedereen zich goed gedraagt, is dat toch niet nodig? Gelukkig is dit meestal het geval, maar helaas is niet altijd. Ongewenst gedrag komt helaas ook bij ons voor. Wij moeten dit onder ogen zien en serieus aanpakken. Ook al realiseren wij ons dat het niet haalbaar is dit gedrag in alle situaties te voorkomen, we blijven daar wel naar streven.

Op de Jenaplanschool De Zuiderkroon willen we de kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in de klas en op het schoolplein.

Meestal lukt dit door ongeschreven regels aan te bieden en te onderhouden. Soms is er meer nodig.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken is het voor iedereen duidelijk wat het gewenste gedrag in de groep en op het schoolplein is. Hierdoor kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

In dit protocol leggen wij afspraken vast die zullen helpen ongewenst gedrag te voorkomen en/of zullen helpen met dit gedrag om te gaan.

Wat is ongewenst gedrag?

Met ongewenst gedrag bedoelen we pesten. Om hier goed mee om te gaan moeten we wel het verschil tussen plagen en pesten weten.

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken van plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende karakter.

We spreken van pesten als het regelmatig gebeurt. De inzet van pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Het slachtoffer wordt uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende en gemene manier.

Pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren en negeren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van de gepeste gaan
- Bezittingen afpakken of dwingen die af te geven
- Schelden of schreeuwen
- Digitaal pesten

Deze lijst kan nog verder uitgebreid worden. Duidelijk moet zijn dat leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Voorwaarden om pestgedrag op school aan te pakken:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: kinderen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.

Op de Jenaplanschool De Zuiderkroon proberen we pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. Deze kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op onze school is de vertrouwenspersoon Marlies Knoop.

Hoe gaan wij met ongewenst gedrag om?

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken en aan het pestprotocol.
- Dit pestprotocol wordt door alle kinderen uit de groep ondertekend.
- Op school stellen we regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde.
- Elk vier à zes weken houden we een sociale kring in de groep. Tijdens deze kring kunnen de kinderen aangeven hoe ze het in de groep vinden. Als vervolg daarop worden zo nodig afspraken gemaakt. Kinderen die moeite hebben met zich te uiten in zo'n kring moeten in de gelegenheid worden gesteld dit op een andere manier te doen (bv. op een ander tijdstip, via een briefje of de ouders).
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Hiervoor zijn verschillende werkvormen denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Aan het begin van elk schooljaar worden onze schoolregels besproken. Deze worden ook op een zichtbare plek in het lokaal opgehangen. Hieronder geven we de schoolregels voor de duidelijkheid even weer:

1. **We zijn in en bij de school aardig** tegen elkaar. We **helpen elkaar altijd!**
2. **Problemen?** Lossen we samen op, **daarover praten we!**
3. We **werken op een rustige manier** met andere (niet steeds dezelfde) kinderen **samen**, ín de klas maar ook daarbuiten!
4. We hebben **aandacht voor elkaar** en **we houden rekening met elkaar** en met elkaars mening.
5. We **gaan netjes en zuinig met de spullen** om.
6. We houden onze klas, het schoolgebouw en het schoolplein **netjes, schoon en gezellig**.
7. **In en bij school** gedragen we ons rustig.
8. Op het plein **spelen** we!
9. We eten en drinken **samen in de groep**. (dus niet op het plein!)
10. Als het schoolwerk helemaal klaar is, doen we **rustig iets voor onszelf**.

Maar willen we met ongewenst gedrag beter omgaan, dan gelden ook nog de volgende drie regels:

1. Een belangrijke regel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:
"Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken". Het is een signaal van het zoeken naar een oplossing. Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.
2. Een tweede regel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep

3. Samenwerken zonder bemoeienissen:
School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen. Het wordt dan een gezamenlijke bemoeienis. Als we als school de gezamenlijkheid kunnen vinden in de zorg om onze kinderen dan staan we sterk en kunnen we een krachtig positief klimaat neerzetten.

Wat doen wij als pesten gesignaleerd wordt op onze school?

- De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pesten neemt de leerkracht duidelijk stelling en spreekt met de pester.
- De ouders van de pester en de gepeste worden op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht en ouders proberen in goed overleg samen een oplossing te bedenken.
- Bij vermoeden van stiekem pestgedrag stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om het probleem bespreekbaar te maken.
- De leerkracht biedt hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, waar nodig met ouders en/of externe deskundigen.

Daarbij hanteren we de "Vijfsporenaanpak"

1. We begeleiden de gepeste leerling

We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest
We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat hij / zij doet voor tijdens en na het pesten.
We laten de leerling zien dat je soms op een andere manier kunt reageren.
We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
We benadrukken de sterke kanten van het kind.
We stimuleren dat de leerling zich anders gaat opstellen.
We praten met de ouders van het kind.
We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

2. We begeleiden de pester

We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
We laten inzien wat het effect van het gedrag is voor de gepeste.
We helpen de pester door aandacht te besteden aan zijn sterke kanten
We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
We laten excuses aanbieden
Bij herhaling spreken we de pester er weer op aan en geven zo nodig een passende straf.
We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

3. De groep

We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
We stimuleren dat kinderen partij trekken voor de gepeste leerling.
We bespreken dat meedoen met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
We laten zien welke positieve kanten de gepeste heeft.
We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

4. Advies voor ouders van :

- * De gepeste leerling:
Neem uw kind serieus!
Blijf in gesprek met uw kind.
Ga naar de leerkracht.
Geef aan dat er een einde komt aan het pest
Stimuleer uw kind om zelf naar de leerkracht te gaan

- * De pester
Neem het probleem van uw kind serieus.
Probeer achter de oorzaak te komen.
Geef aan wat de gevolgen zijn van het pesten.
Corrigeer het ongewenste gedrag van uw kind.
Sta achter de school en vertel dat uw kind.

- * De andere kinderen van de groep
Neem de ouders van het gepeste kind serieus
Houdt rekening met de gevoelens van de ouders van de pester en met die van het gepeste kind.
Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
Geef het goede voorbeeld.
Leer uw kind voor anderen en zichzelf op te komen.
Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, beloon gewenst gedrag.

5. Algemene verantwoordelijkheid van de school

Als Jenaplanschool De Zuiderkroon zorgen we er voor dat:

- * de directie en leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en over het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- * de school stelling neemt tegen pesten.
- * de school werkt aan een goede uitvoering van het beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Dit gedragsprotocol is niet allen een zaak van de school. Ook ouders zijn betrokkenen. Bij intakegesprekken worden ouders op de hoogte gesteld van het beleid van de school op dit gebied. Dit gedragsprotocol wordt onderschreven door de directie, de ouderraad en vertegenwoordigers van beide geledingen van de medezeggenschapsraad.

Digitaal pesten

Kinderen maken tegenwoordig veel gebruik van internet en een deel van hun leven speelt zich tegenwoordig online af. Dit betekent dat je naast 'gewoon' pesten ook digitaal kan pesten of gepest kan worden. Dit wordt ook wel cyberpesten genoemd.

De school, de ouders en de leerlingen hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het is bij digitaal pesten namelijk niet eenvoudig een duidelijke grens te trekken tussen school en thuis. Uiteraard is het van belang dat ouders hun verantwoordelijkheid nemen en met hun kind over diens gedrag op internet praten. Een vervelende situatie in de klas kan thuis op msn of via andere 'chatvormen' in pesterij ontaarden. Omgekeerd kan het voorkomen dat een leerling afwezig is omdat hij thuis via de mail bedreigingen van klasgenoten heeft ontvangen. Het komt voor dat 'cyber'-ruzies op het schoolplein worden uitgevochten. Dan ligt er een verantwoordelijkheid bij de school. Het digitaal pesten wordt op school soms eerder gesignaleerd dan thuis. Bovendien zitten de (digitale) pesters veelal op dezelfde school als hun slachtoffer. Digitaal pesten is daarmee een probleem, dat in samenwerking met ouders, ook vanuit school moet worden aangepakt.

Het internet biedt de gebruikers veel mogelijkheden te pesten, zoals:

- Er worden opzettelijk virussen naar anderen gestuurd.
- Homepages en mailadressen worden gekraakt.
- Kinderen sturen anonieme dreigmailtjes die ook wel hatemail worden genoemd
- Er worden foto's online gezet met vervelende teksten erbij
- Via msn worden de slachtoffers uitgescholden
- Online worden er producten besteld voor iemand anders, zonder dat die persoon daarvan op de hoogte is.
- Overal op prikborden, gastenboeken en forums kan men vrij anoniem berichten plaatsen.

Pesten via het internet is vaak harder en gemener dan bijvoorbeeld op het schoolplein. Immers de pester doet het anoniem en maakt zich niet bekend. Dat nieuwe pesten vindt vooral plaats na schooltijd, maar het kan van grote invloed zijn op het pedagogisch klimaat in de klas.

Hoe gaan wij met het internet gebruik om?

- Tijdens projecten (maar ook tijdens andere momenten) zullen de kinderen regelmatig via internet informatie verzamelen. Nu is internet een heel mooi medium om aan informatie te komen, maar er zit ook een minder plezierige kant aan. Ongewild komen de kinderen soms op sites waar ze eigenlijk niet moeten komen. Door het gebruik van speciale menuschermen proberen we dit zo veel mogelijk te voorkomen. Helaas lukt dit niet altijd. U zult dit ook in de thuissituatie herkennen. Hoe gaan we hier nu mee om. We kunnen nog betere filters installeren of internet helemaal afsluiten. Als we dat laatste doen, kunnen we ook de goede dingen van het internet niet meer gebruiken. Het internet is een onderdeel van onze samenleving geworden en als school willen we de kinderen voorbereiden op de samenleving. Daarom is het belangrijk dat we met de kinderen praten over het internetgebruik. Ook thuis zult u dit in zo'n situatie ook met uw kind(eren) doen. Mochten we merken dat kinderen op sites komen waar ze niet moeten komen, dan zullen we in de groepen het internet gebruik weer ter sprake brengen. De voordelen, maar ook de nadelen zullen daarbij besproken worden. We gaan er van uit dat we op deze manier op dezelfde wijze met het internetgebruik omgaan als u dat thuis ook doet.
- Het is voor kinderen, ouders en leerkrachten niet toegestaan de computers van school te gebruiken voor Hyves, msn of vergelijkbare programma's.
- Als we merken dat er digitaal gepest wordt, zullen we heel snel de ouders inlichten, want wat er thuis op de computer gebeurt is niet de verantwoordelijkheid van de school en kunnen we als school ook niet uitzoeken. Wij kunnen alleen maar de omgangsregel voor op school met elkaar afspreken.

Gedragprotocol

Jenaplanschool De Zuiderkroon wil met dit protocol door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Hiermee willen we er voor zorgen dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontplooiën.

De medezeggenschapsraad, de directie en het personeel van Jenaplanschool De Zuiderkroon verklaren het volgende:

Pesten is een belangrijk onderwerp. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor pesters. Dit probleem moet aangepakt worden, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten.

Medezeggenschapsraad, directie en personeel moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem 'pesten' op te lossen.

De ondertekenaars van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- ✓ hulp bieden aan het gepeste kind
- ✓ hulp bieden aan de pester
- ✓ hulp bieden aan de zwijgende middengroep
- ✓ hulp bieden aan de leerkracht
- ✓ hulp bieden aan de ouders
- ✓ het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- ✓ het gericht voorlichten van alle betrokkenen
- ✓ het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem 'pesten'.

Elke twee jaar wordt het protocol geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Een afschrift van het protocol wordt aan alle ouders beschikbaar gesteld.

Datum:

.....

Getekend namens:

Directie

personeel

medezeggenschapsraad